

Politisk plattform om arbeidsliv

Kjønnsforskjeller i arbeidslivet rammer kvinner

Det er store kjønnsforskjeller i arbeidsliv, sykefravær, inntekt, sysselsetting og i hvem som mottar trygdeytelser i Norge.

Selv om flere kvinner fullfører høyere utdanning har menn både høyere lønn og høyere sysselsetting. Inntektsforskjeller mellom kvinner og menn finnes uansett hvordan du måler, men forskjellene øker særlig etter at kvinner får barn, og øker mer med flere barn. Vi trenger et arbeidsliv som aktivt motvirker de mekanismene som straffer mødre økonomisk.

Kvinner har betydelig høyere sykefravær enn menn og er oftere på AAP eller uføretrygd. Kvinnehelseutvalgets NOU fra 2023 slo fast at vi ikke har likeverdige helsetjenester i Norge. Det er store kunnskapshull om kvinnespesifikke sykdommer og kvinners måte å bli syke på, og det er for lav behandlingsskapitet og manglende tilbud på flere områder. Det fører til økt sykefravær, deltidsarbeid og frafall i arbeidslivet.

Kvinner har oftere enn menn pårørendeansvar, ofte i så stor grad at det går ut over yrkesdeltakelse og helsen. Etter omleggingen til tredelt fødselspermisjon tar hele 48% av kvinnene ut ulønnet permisjon i barnets første leveår.

At grunntelsene i velferdsstaten er på et godt nivå, er avgjørende særlig for kvinners økonomi og muligheter til å være økonomisk selvstendige. Det trengs store grep for å gjøre noe med årsakene til at kvinner er mer syke og uføre, som er: manglende helsetilbud, pårørendebelastning, vold og overgrep og belastning i kvinnedominerte yrker. Kvinner bør ikke straffes økonomisk fordi samfunnet gjør kvinner sykere.

Innretningen i pensjonssystemet kompenserer ikke tilstrekkelig for de strukturelle faktorene som gjennom et liv gjør at kvinner har lavere inntekt enn menn. Norge har gjentatte ganger fått kritikk av FNs kvinnekommisjon for at lovverk og reguleringer er utformet kjønnsnøytralt. Pensjonsregelverket er et godt eksempel på hvordan kjønnsnøytralitet slår dårlig ut for kvinner.

Arbeid og kvinnehelse

- Øke kunnskapen om hvordan arbeidsgivere kan sikre et helsefremmende arbeidsmiljø for mennesker med kronisk sykdom eller stor omsorgsbyrde.
- Muligheten for å få hormonbehandling i overgangsalderen på blå resept eller individuell refusjon utvides.
- Utvidet egenmeldingsordning til kvinner med sterke menstruasjonssplager.
- Utfase bruk av hvite uniformsbukser av hensyn til menstruerende kvinner.
- Alle elever og ansatte på skoler og offentlige arbeidsplasser skal ha tilgang på gratis menstruasjonsprodukter på arbeidsplassen.

Arbeid og omsorg

- Ammefri skal være en reell rettighet for de som trenger det, både gjennom godt veiledningsmateriell rundt ordningen og at det vurderes en kompensasjonsordning for arbeidsgiver.
- Utvide retten til pleiepenger, slik at alle som har stor pårørendebelastning kan få pleiepenger.

Pensjon og trygderettigheter

- Det må finnes gode støtteordninger for aleneforeldre som sikrer deres økonomi i en overgangsfase, dette er særlig viktig for voldsutsatte som bryter med voldsutøver. Hvis overgangsstøtten ikke gjeninnføres, må det komme andre ordninger for denne gruppen.
- En ny pensjonsreform må inneholde et tydelig kjønnsperspektiv, og ha mekanismer som kompenserer skjevheter i inntekt slik at kvinner ikke taper uforholdsmessig mye pensjon.
- Nivået for minstepensjon må heves til over EUs fattigdomsgrense.
- Opprettholde en god sykelønnsordning, med full lønn under sykdom inntil 6 G.
- Utvikle flere fleksible ordninger for inntektssikring til kronisk syke som er i arbeid.
- Vi støtter alle utvidelser av foreldrepermisjonen.

Likestilling og arbeidsliv

- Sikre at verneutstyr og arbeidsverktøy er utformet slik at de passer kvinners kropp.
- Oppdatere HMS-regelverket og sikre at det har et kjønnsperspektiv og tiltak som treffer utfordringene i kvinnedominerte sektorer.

- Jobbe for at heltidsstillinger er hovedregelen i arbeidslivet, også i kvinnedominerte yrker. Arbeidsbelastningen må være på et nivå som gjør at heltidsarbeid er helsefremmende og praktisk mulig.
- Tiltaksplan mot vold, trusler og seksuell trakassering på arbeidsplassen
- Sikre at yrkesskaderegulverket inkluderer belastningslidelser og er innrettet slik at kvinner ikke blir diskriminert.